The Asian Classics Institute

Diamond Mountain University

In-Depth Course 1
Teachings of the Future Buddha:
The Uttara Tantra of Maitreya

Reading Two: The Seven Diamond-Like Visions

The Translator Pays Respect

After he had received the text of the *Commentary on the Latter Part of the Series* from Lord Maitreya, Arya Asanga himself wrote a treatise on the work entitled *A Complete Explanation of the Commentary on the Latter Part of the Series.* This explanation, along with Lord Maitreya's root text, were both translated into Tibetan by none other than Lord Atisha (982-1054), the Indian master who played a large role in bringing teachings like the Steps on the Path to Tibet.

It was customary for the translator to bow down, as he or she began a translation, to one or more holy beings. Interestingly, the lines we have for this obeisance in the Tibetan, and an obeisance at the beginning of the original Sanskrit, are different—and perhaps this tell us something about the nature of the *Latter Part* itself:

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

I bow down to all the Buddhas and bodhisattvas.

ओं नमः श्रीवज्रसत्त्वाय ।

Om. I bow down to the glorious Warrior of Diamond, Vajrasattva.

The Seven Diamond-Like Visions

།སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་།
།ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཕྲིན་ལས་ཐ་མ་སྟེ།

In-Depth Course I: Teachings of the Future Buddha
Reading Two

།བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །རྡོ་རྗེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ ། །

बुद्धश् च धर्मश् च गणश् च धातुर् बोधिर् गुणाः कर्म च बौद्धम् अन्त्यम्।

कृत्स्नस्य शास्त्रस्य शरीरम् एतत् समासतो वज्रपदानि सप्त।

This entire body of work is summarized by the seven realms of diamond: Buddhahood, holy Dharma, the Collection, the Essence, the Buddhas, Good Qualities, and lastly, the Activities of a Buddha.

The Two Forms of Each Vision

རྣམ་བཤད་ལས། རྡོ་རྗེའི་གནས་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་མིག་གིས་བལྟ་བར་མི་ནུས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ་ཆོས་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྣ་བས་མཉན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དགེ་འདུན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་གནས་གསུམ་པ་འདི་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རིག་པར་བྱའོ།

अनिदर्शनो ह्यानन्द तथागतः। स न शक्यश् चक्षुषा द्रष्टुम्। अनभिलाप्यो ह्यानन्द धर्मः। स न शक्यः कर्णेन श्रोतुम्। असंस्कृतो ह्यानन्द संघः। स न शक्यः कायेन वा चित्तेन वा पर्युपासितुम्। इतीमानि त्रिणी वज्रपदानि दृढाध्याशय परिवर्तानुसारेणानुगन्तव्यानि।

What we call the Three Realms of Diamond

In-Depth Course I: Teachings of the Future Buddha
Reading Two

Should be understood in keeping with
The chapter on ultimate responsibility:

No one, O Ananda, could ever show you Buddhahood,
For it is impossible to see with the eye.
No one, O Ananda, could ever express the Dharma,
For it is impossible to hear with the ear.
No one, O Ananda, could ever bring the Community together,
For it is impossible to worship it with either body or mind.

རྒྱལ་ཚབ་རྗེས། འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ།།

Gyaltsab Je writes:

Now you should understand that each of these [the seven diamond-like visions] can be divided into two forms each: the ultimate form and the deceptive form. [1] The ultimate form of the Buddha is the body of reality (the dharmakaya). It has a nature of including both the perfect elimination of all undesirable qualities, and perfect wisdom. The deceptive form of the Buddha is the body of form (the rupakaya).

དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སོ།།

[2] The ultimate form of the Dharma consists of two truths—those of cessation and those of the path—in the mental continuum of one of the higher way. The deceptive form of the Dharma consists of the body of the teachings.

དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་སོ།།

[3] The ultimate form of the Sangha consists of the realizatiions and liberation in the mental continuum of a realized being who belongs to the greater way. The deceptive form conists of the community of realized beings who belong to the greater way.

དོན་དམ་པའི་ཁམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེ་རུང་གི་ནུས་པའི་ཆའོ།།

[4] The ultimate form of the essence is the emptiness of any natural existence to the mind possessed in the mental continuum of a suffering being; that is, suchness which is still involved with impurity. The deceptive form of the essence is the condition that consists of the potential—located in the mind of a suffering being—for developing qualities which transcend the suffering world.

དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་པའི་གནས། དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

[5] The ultimate form of an Enlightened One is the body of reality, while the deceptive form is the body of form. As the text itself states,

> The wealth in which
> This high being resides
> Is the body within
> Its ultimate form.

These and other related points we will cover further on.

འོ་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་མཚུངས་མོད་ཀྱི། རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་དང་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་ཙམ་མོ།།

"Well then," one may ask, "what is the difference between this vision and the Buddha that you mentioned at the beginning?" They are both, admittedly, equivalent to the Buddha Jewel. The only reason that we present them separately in this list is that one consists of the Buddha which is to come within ones own being, and the other the Buddha already achieved within another's being.

ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པ་ནི། སྟོབས་སོགས་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ།།

[6] The ultimate form of enlightened qualities consists of the powers and the rest of the 32 qualities of freedom. The deceptive form of enlightened qualities consists of the 32 qualities that ripen from past deeds.

འཕྲིན་ལས་དོན་དམ་པ་ནི། བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སོ།།

[7] The ultimate form of enlightened activity consists of the "wisdom of accomplishment," while the deceptive form consists of the body of the teachings.

Why They Are Like a Diamond

རྣམ་བཤད་ལས། རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཏེ། །གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེའི་གནས་སོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་ཐིགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱའོ།།

वज्रोपमस्याधिगमार्थस्य पदं स्थानम् इति वज्रपदम्।

तत्र श्रुतिचिन्तामयज्ञानदुष्प्रतिवेधाद् अनभिलाप्यस्वभावः प्रत्यात्मवेदनीयो ऽर्थो वज्रवद् वेदितव्यः।।

The explanation [of Master Asanga] says:

> These are "realms of diamond" that we seek to perceive. Because they are the basis of the diamond, we call them "realms" or "places" of diamond. Understand that they are similar to a diamond in the sense that it is difficult to pierce them with the kind of comprehension that you get from learning or simple contemplation: they are objects which have a

nature which cannot be expressed, and must be grasped by each person individually.

****

རྒྱལ་ཚབ་རྗེས། དེ་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སྒྲ་རྟོག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

Gyaltsab Je writes:

Now one should understand that the seven visions, the seven objects to be realized, are like a diamond. This is because they are a nature of things which cannot be fully expressed, cannot be realized with the state of mind that deals in words and ideas. And it is also because they are known only by realized beings, on an individual basis.

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁྲུང་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པའོ།། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བདུན་ག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

It's not that they can only be ultimate reality; here we are including the wisdom which perceives that directly. All seven of these diamond-like visions are said to be “inexpressible” from the point of view of their ultimate reality, as something which is perceived directly.

སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་ནི་འཕགས་པའི་དོན་དམ་འཇལ་བའི་མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ཡང་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བའོ།།

And when we speak of “knowing on an individual basis” we are not restricting ourselves to the meditative perception of a realized being which is engaged with ultimate reality; their other forms of wisdom—those that come in the aftermath of the direct perception of emptiness we also consider “knowing on an individual basis.”

རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ།

It's not at all the same thing to say that something cannot be expressed—in the sense that it cannot be called by a word or name given to it—and to say that ultimate reality cannot be expressed in words. It can be the case that, even though you are unable to engage in the very nature of what a word or the name of something refers to, you can nonetheless grasp it entirely in a manner in which the way a thing appears and the way that thing really is are different.

ཆོས་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གིས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱས་ཀྱང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་བྱ་མི་ནུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་པས་དོར་བར་བྱའོ།།

The point of saying "inexpressible" here is that no matter how someone expresses to you the real nature of things in words or ideas, and no matter how much you think about what they say, you cannot then realize this thing in the way that a realized being does as they perceive it directly. It is *not* the point though to suggest that ultimate reality is something that could never at all be understood through the use of words and ideas. One who accepted this would be falling into the position that ultimate reality is not a thing which can be perceived; this is a denial of an integral part of reality, the position of the Brahmans, a foul and meaningless idea that should simply be discarded.

On the Number of the Seven

དེ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

In-Depth Course I: Teachings of the Future Buddha
Reading Two

Now the ultimate form of the Three Jewels is a result that one must achieve oneself; the number of the Jewels is fixed at exactly what it is because these are what are necessary to complete, perfectly, the two goals: [that is, one's own, and all others' ultimate needs]. The reason for this will be explained below.

འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ནོ།།

And the causes for the resulting Three Jewels are also exactly two: there are the material cause and the contributing factor.

དང་པོ་ནི། ཁམས་ཏེ་དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་མ་གྱུར་ན། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་རིགས་ནི། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ།

The first of the two is the essence. Here if the quality of thusness which still has impurity were not an essence which is pure by nature, then it would never be right for there to occur a purity which is free of impurity and which is achieved. Therefore this essence which is pure by nature is simply called a "material cause" without which enlightenment could never occur. And it is only *called* this kind of cause, because there is no relationship of something being caused to grow by something else causing it to grow. It is also the case that the Buddha nature which comes about through practice *is* a proper cause which causes something else to grow.

།གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ནི། །གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཏེ། གང་ཟག་གཞན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྦྱོང་ནུས་པས་ཕྱིའི་རྐྱེན་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

In-Depth Course I: Teachings of the Future Buddha
Reading Two

The second of the two, the contributing factor, consists of the Enlightened One, the enlightened qualities, and the enlightened activity which have already been achieved within the mental continuum of another person. This is because another person first achieves total enlightenment, and then turns the wheel of the Dharma perfectly. And because of this, one is able to purify oneself completely of the impurities within ones own mental continuum. Thus the contributing factor here is limited to an external factor.

དེ་ཡང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་ཀྱི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ནི། ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

All of this is indicating only a certain cause and effect in the sense of a gross cause and effect in the process of purification, where what we are mainly concentrating on is the quality of thusness which is still possessed of impurity. This though is not the only category we could be talking about. There are also inner factors, such as focusing ones mind on an object properly, which are realized in the process of presenting the idea of essence as something which purifies one. You should understand that these too can be included therefore within what we call "essence."

ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པ་ལས་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་དང་རྐྱེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ།

You can also say that, in order for one to develop the ultimate form of the Three Jewels within ones mental continuum, one must meditate on correct worldview; and this worldview in turn comes about through two causes and two factors.

རྒྱུ་གཉིས་ནི་རང་གི་ཁམས་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །རྐྱེན་གཉིས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔ་མའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། གཞན་གྱི་སྒྲའོ། །གཞན་གྱི་སྒྲ་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

The two causes are (1) ones own essence and (2) focusing the mind properly. The two factors are (1) the Enlightened One, along with the other two, as they have already occurred within Those Who Have Gone Thus in the past, as well as (2) the words of another person. The "words of another person" you should understand as being included within enlightened activity.

གསུམ་པ་ནི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་འབའ་ཞིག་བསྟན་པས་ཆོག་མོད།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན།

Here is the third point from above. Now you may think to yourself, "It seems as though it would have been enough simply to present, in terms of the goal one is seeking to achieve, the Buddha Jewel; what need was there to present all three of the Jewels?"

སྐྱོན་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་
སྐྱབས་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་པས་བསྟན་ཏེ།

There is no fault to presenting it this way; in order to attract those of all three of the different tracks, we present the Jewels in three separate names which relate to the resulting refuge that corresponds to each of these same three tracks.

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རིགས་ཅན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་
འགྲོའི་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་གཞན་
གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་
སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །

And this is true because we set forth the Three Jewels as the resulting refuge in order to attract people of the three tracks, as follows. Those who belong to the track of the greater way aspire to a fully enlightened Buddha as the object towards whom they take the result form of refuge. Those who belong to the track of a "self-made" Buddha aspire to using a realization of dependent origination in order to end their suffering within the cycle of

suffering; this then becomes the object towards which they take the result form of refuge. And those who belong to the listener track aspire to reaching their final rebirth and then utilizing the words of another to attain the state of one who is still learning and who has ended their suffering; this represents then the object towards which they take the result form of refuge.

On the Order of the Seven

།གསུམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་འདི་དག་གི་འབྲེལ་པ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་གཉིས་པ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

Here thirdly is the question about why the order of the seven is fixed the way it is.

One may ask: “Can you explain how these seven visions—the objects that one seeks to realize—are connected in a certain logical order, one always coming after the other?”

ལན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་ལས་འཕགས་པའི་ཚོགས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་། འཕགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གདུལ་བྱར་མངའ་བ་འབྱུང་ངོ་།།

Here then is the answer to the question.

It is from Buddhas who are fully enlightened about every object in the universe that we get the wheel of the Dharma being turned, perfectly, for people who are realized beings. And it is through this perfect turning of the wheel of the Dharma that we get the Jewel of the Sangha—the assembly of realized beings—and possessing infinite assemblies of realized beings as ones disciples.

རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

Becoming oneself a totally enlightened Buddha—and being able then to turn, perfectly, the wheel of the Dharma—is the goal upon which the wish for enlightenment focuses, within the mental continuum of the type of disciple for whom the *Commentary on the Latter Part* was designed. And the whole idea behind the wish for enlightenment is that this would in turn trigger infinite assemblies of realized beings.

འཕགས་པའི་ཚོགས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། ཉེ་རྒྱུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་འབྲས་བུ་འཕགས་པའི་ཚོགས་དོན་དུ་གཉེར་བྱར་བྱས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་དྲི་མ་སྦྱོང་འདོད་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པས་དག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

And it is from the assembly of realized beings that the Buddha-nature occurs. This is explained in the following way. The ultimate form of the Three Jewels, and the Three Jewels in the sense of an immediate cause, are things that one seeks to attain within ones own mental continuum. Along with this comes the aspiration that, once one has become enlightened, you will then be able to bring about the assembly of realized beings that results from your turning the wheel of the Dharma. This then triggers the desire to clean oneself of the impurities that accompany the Buddha-nature within ones own being. From this then proceeds the Buddha-nature which is purified of some one or more of the different kinds of impurities.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དང་། རིགས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་མི་བྱའོ།།

One may ask how far up there is still a Buddha-nature. The idea of “Buddha-nature” applies all the way up to that final stage where one attains the goal of “Buddha-essence,” in the sense of the wisdom of a Buddha who has ended each and every impurity. It is that

suchness which still possesses impurity, all the way up to that stage; and the capacity for the enlightened activity of a Buddha to work within the mental continuum of a suffering living being. Once one has attained "Buddha-essence" in the sense of a Buddha's nature which is this final wisdom, we would no longer refer to it as what is normally meant by the expression "Buddha-nature."

འདིས་ནི་ཤེས་པ་ཆུང་ངུ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་དངོས་བསྟན་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པར་
འདོད་པ་ཟུར་ཕྱིན་པར་བཀག་པར་ཤེས་བྱའོ།།

You should understand that the above presentation serves, incidentally, as a refutation of the idea held by certain people of little understanding that the Buddha-nature directly indicated by the expression "Buddha-nature" could still exist even at that point when one had already attained the final goal.

སྔར་བཤད་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟར་ན།   རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ལས་རང་གི་ཁམས་སྦྱོང་བ་འབྱུང་ལ་དེ་སྦྱོང་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཡང་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ལ་ཙུང་ཟད་འགྲིག་
ཀྱང་བསྟན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རྐྱེན་དུ་བྱེད་པ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བ་ཡིན་ནོ།།

According to the second explanation given previously, the purification of ones own essence occurs through the appearance in the world of the Three Jewels in the sense of the object in which one takes causal refuge. From this purification then one attains the state of an Enlightened Being and the other two. That interpretation would admittedly fit, to some extent, the way in which the order is presented in the present verse, which is given to explain this order. Nonetheless, it is patently obvious that the main thing that the author is seeking to set forth here is the way in which the three of the Enlightened Being and so on act as factors.